

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 214/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. apríla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], toho času [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17, čl. 19, čl. 22 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru Myjava v konaní vedenom pod ČVS: ORP-62/MY-NM-2016, postupom Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 99/16/3304 a jej rozhodnutiami z 9. februára 2016, ako aj postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 13/2016 a jeho rozhodnutím z 11. februára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17, čl. 19, čl. 22 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Obvodného oddelenia Policajného zboru Myjava (ďalej len „OO PZ“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-62/MY-NM-2016, postupom Okresnej prokuratúry Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 99/16/3304 a jej rozhodnutiami z 9. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutia okresnej prokuratúry“), ako aj postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 13/2016 a jeho rozhodnutím z 11. februára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie okresného súdu“).

2. V úvode sťažnosti sťažovateľ v právnom postavení obvineného s poukazom na pomerne podrobne opísanú genézu partnerské vzťahy so sl. [REDAKOVANÉ] (poškodenou v trestnom konaní, pozn.) a skutkový stav veci poukazuje na začatie trestného stíhania voči jeho osobe a následné vznesenie obvinenia. Ako ďalej uvádza, do väzby bol vzatý uznesením sudcu pre prípravné konanie okresného súdu č. k. 0 Tp 13/2016-34 z 11. februára 2016 vo veci prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase spáchania skutku (ďalej len „Trestný zákon“) a prečinu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. a) a c) Trestného zákona s odvolaním sa na dôvody väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. b) a c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), pričom podľa názoru sťažovateľa dôvody väzby v jeho prípade neboli dané a inštitút väzby bol už od počiatku použitý v rozpore s jeho zákonným účelom.

Sťažovateľ považuje obmedzovanie jeho osobnej slobody za protiústavné a následné pokračovanie v tomto obmedzovaní za neprípustné.

3. Sťažovateľ v podanej sťažnosti rozporuje postup poverenej príslušníčky OO PZ, ako i príslušnej prokurátorky okresnej prokuratúry z dôvodu, že obe „... vedeli, že niet žiadneho relevantného a konkrétneho dôkazu na to, aby bol sťažovateľ zadržaný“. Podľa názoru sťažovateľa obe podľahli tak tlaku médií, ako i inštruktáži Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a porušili povinnosť skúmať trvanie obmedzenia osobnej slobody sťažovateľa na čas nevyhnutne potrebný.

S ohľadom na uvedené sťažovateľ zastáva názor, že „... vznesené obvinenie je iba doplnením procesných podmienok pre nezákonný a neústavný postup pri obmedzovaní osobnej slobody...“ a že „... ani jeden a ani druhý dôvod väzby neexistoval, neexistuje a nie je ani prokurátorkou ani sudcom odôvodnený...“. Sťažovateľ následne poukazuje na podanie sťažnosti voči napadnutému rozhodnutiu okresného súdu a namieta prietahy v konaní, keďže súdny spis bol na Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) zaslaný až 19. februára 2016, čo sťažovateľ považuje za neakceptovateľné s ohľadom na povahu prerokúvanej väzobnej veci. Zároveň dodáva, že jeho „... väzobná vec ležala na súde I. stupňa od 09.02.2016 do 19.02.2016“.

4. V závere sťažnosti sťažovateľ konštatuje, že „... že postupy orgánov činných v trestnom konaní boli vykonávané vo svetle tragických udalostí ostatných mesiacov, kedy chybou nekonajúcich policajtov došlo k naplneniu vyhrážok. To však nesmie znamenať, že každý, kto prednesie aj výhražný výrok, musí byť obmedzený na slobode...“

V tomto prípade však došlo k tak markantným, flagrantným a až absurdne vyznievajúcim porušeniam práv a slobôd...

Od 05.02.2016 do teraz je v tejto veci porušovaný zákon, Ústava SR, Listina základných práv a slobôd a Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd.“

V petite podanej žiadosti preto sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Poverená príslušníčka OO PZ v Myjave vydaním opatrenia po pátraní, pobyte a zadržaní podozrivého v konaní vedenom pod ČVS: ORP-62/MY-NM-2016 a prokurátorka

Okresnej prokuratúry v Novom Meste nad Váhom súhlasom na zadržanie podozrivého a nezrušením uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 08.02.2016, návrhom na vzatie do väzby sp. zn. Pv 99/16/3304-10 zo dňa 09.02.2016 a návrhom na konanie o väzbe zo dňa 10.02.2016, ako aj rozhodnutím o preskúmaní postupu policajta zo dňa 09.02.2016 a sudca pre prípravné konanie Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp/13/2016 po tom, čo prerušil úkon, ktorý možno prerušiť len výnimočne a rozhodnutím zo dňa 11.02.2016 porušili práva sťažovateľa... v článkoch č. 17, 19, 22, 46 Ústavy SR, článkoch č. 6 ods. 1, 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v článku č. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd.

II. Uznesenie Okresného súdu v Novom Meste nad Váhom sp. zn. 0 Tp/13/2016 zo dňa 11.02.2016 sa zrušuje a obvinený [REDAKOVANÉ] sa okamžite prepúšťa na slobodu.

III. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi primerané zadosťučinenie vo výške 10.000,- € (desaťtisíc eur), ktoré sú porušovatelia povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.

IV. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania vo výške 363,79 €, ktorý sú porušovatelia povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa... v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti nálezu.“

5. Podaním doručeným 4. marca 2016 sťažovateľ ústavnému súdu zaslal splnomocnenie na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom a doplnenie príloh sťažnosti, ktoré v dôsledku chyby neboli k sťažnosti pripojené (išlo o zvukovo-obrazový záznam výsluchu poškodenej na CD nosiči, pozn.).

II.

6. Lustráciou ústavného súdu bolo zistené, že sťažovateľ proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažnosť, ktorá bola krajskému súdu predložená 19. februára 2016. Krajský súd následne uznesením sp. zn. 3 Tpo 18/2016 z 25. februára 2016 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

7. Sťažovateľ bol na základe zistení od Generálneho riaditeľstva Zboru väzenskej a justičnej stráže, ústredia evidencie väzňov 21. marca 2016 z väzby prepustený a odovzdaný Policajnému zboru na dodanie do [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

III.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

9. Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ alebo jeho zástupca. Podľa § 50 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných

náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať označenie a) základných práv a slobôd, ktoré sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, b) právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa porušili základné práva a slobody, c) proti komu sťažnosť smeruje. Podľa § 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde k sťažnosti sa pripojí kópia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo dôkaz o inom zásahu.

11. Ústavný súd ďalej s poukazom na dikciu ustanovenia § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde poznamenáva, že je viazaný návrhom sťažovateľa na začatie konania, ktorý bol v tomto prípade zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tým subjektom, ktoré označili za porušovateľov svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd preto v danej veci rozhodoval len v rozsahu petitom namietaného porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17, čl. 19, čl. 22 a čl. 46 ústavy, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 listiny postupom OO PZ v konaní vedenom pod ČVS: ORP-62/MY-NM-2016, postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 99/16/3304 a jej rozhodnutiami z 9. februára 2016, ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 13/2016 a jeho rozhodnutím z 11. februára 2016.

12. V úvode, pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práv zaručených ústavou, dohovorom a listinou, ústavný súd v zmysle požiadavky § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, v tomto smere ústavnú sťažnosť náležite neodôvodnil. Na podporu svojho tvrdenia o porušení v petite označených sťažovateľ v podanej sťažnosti okrem podrobne a obsiahlo uvedeného sledu jednotlivých udalostí majúcih za následok vznesenie obvinenia voči jeho

osobe a následné vzatie do väzby (bod 2) neuviedol žiadne konkrétne, ústavne relevantné a významné argumenty, ktoré by akýmkoľvek spôsobom takéto porušenie signalizovali.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní konštatoval, že sťažnosť sťažovateľa neobsahuje kvalifikované odôvodnenie, a preto nespĺňa podstatnú náležitosť ustanovenú v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí.

Pozornosti ústavného súdu v súvislosti so správnou formuláciou petitu ústavnej sťažnosti navyše neuniklo, že „v bode I.“ petitu podanej ústavnej sťažnosti (bod 4) sťažovateľ žiada zo strany ústavného súdu okrem iného i vyslovenie porušenia jeho práv podľa čl. 17, čl. 19, čl. 22 a čl. 46 ústavy, ktoré však pozostávajú z viacerých tam uvedených práv, a teda v tejto časti petit trpí vadou nedostatočne označeného porušenia práv.

13. V prípadoch, pri ktorých sťažovateľ namieta porušenie svojich práv garantovaných ústavou, dohovorom a listinou v trestnom konaní, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietat také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. pozri napr. II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

14. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie jeho práv (bod 1) postupom OO PZ v konaní vedenom pod ČVS: ORP-62/MY-NM-2016, ako i postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. Pv 99/16/3304 a jej rozhodnutiami z 9. februára 2016, ústavný súd uvádza, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti postupu a rozhodnutiu orgánov činných v trestnom konaní vo fáze prípravného (trestného) konania, keď o odôvodnenosti, a teda zákonnosti a ústavnosti trestného stíhania sťažovateľa meritórne

príslušný všeobecný súd zatiaľ nerozhodoval. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje sťažovateľovi ako obvinenému, prípadne aj v ďalšom štádiu trestného konania (po prípadnom podaní obžaloby) ako obžalovanému, namietať právne účinným spôsobom porušenie základných práv a slobôd garantovaných ústavou, resp. práv garantovaných dohovorom či listinou, ku ktorým malo dôjsť v dôsledku údajného nezákonného postupu policajtky OO PZ a prokurátorky okresnej prokuratúry v predmetnej trestnej veci (bod 3). Tak ako súd prvého stupňa, ktorý bude oprávnený konať a rozhodovať v jeho trestnej veci po skončení prípravného konania, aj odvolací súd v prípade podania odvolania v predmetnej trestnej veci sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností prípadu vrátane zákonnosti a ústavnosti postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci sťažovateľa v tomto štádiu trestného stíhania predchádzajúcemu podaniu obžaloby (obdobne napr. III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 347/2011).

15. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ sa sťažovateľ domnieva, že v dôsledku postupu OO PZ a okresnej prokuratúry v prípravnom konaní nedošlo k dostatočnému zabezpečeniu základných zásad trestného konania v dôsledku zásahu do jeho práv v dôsledku závažných procesných pochybení, tak o jeho námietkach predložených v rámci obhajobných tvrdení je oprávnený rozhodnúť už v rámci preskúmania obžaloby okresný súd podľa § 241 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ mal a má v systéme všeobecného súdnictva k dispozícii účinné prostriedky na ochranu v sťažnosti označených práv, ktoré mali byť postupom OO PZ a okresnej prokuratúry porušené, a preto v tejto časti sťažnosti bol daný dôvod i na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

16. Sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti (bod 4) rovnako napáda i postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 13/2016 a jeho rozhodnutie z 11. februára 2016, proti ktorému bola prípustná sťažnosť, ktorú aj (ako to sám uviedol, pozn.) využil (bod 6).

17. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

18. Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom okresného súdu a jeho napadnutým rozhodnutím bol v odvolacom konaní krajský súd, ktorý uznesením sp. zn. 3 Tpo 18/2016 z 25. februára 2016 sťažnosť sťažovateľa zamietol.

Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti napadnutému rozhodnutiu okresného súdu, a preto sťažnosť z tohto dôvodu v tejto časti odmietol i podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

19. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. apríla 2016